



نقش دوپینگ در ورزش

تالیف

مجتبی فتاح پور

ویراستار

آرزو غلامی

انتشارات قانون یار

۱۳۹۶

فهرست مطالب

فصل اول ۸

دوپینگ و تاریخچه آن ۸

مقدمه ۸

تاریخچه ۱۶

تعریف دوپینگ ۲۳

تقسیم بندی و انواع دوپینگ ۲۳

پارادوپینگ تحریکی مستقیم ۲۵

پارادوپینگ تضعیفی مستقیم ۲۶

پارادوپینگ تضعیفی غیرمستقیم ۲۷

فصل دوم ۲۹

خطرات دوپینگ در خون انسان ۲۹

دوپینگ خون و تزریق مواد افزایشنده پلاسما ۲۹

خطرات و عوارض دوپینگ خون ۳۳

دوپینگ خون چگونه انجام می شود؟ ۳۸

آیا می توان دوپینگ خون را تشخیص داد؟ ۴۴

سوالها و فرضیه ها دوپینگ خون ۴۷

فصل سوم ۴۸

داروهای محرک ۴۸

داروهای محرک ۴۸

مکانیسم اثر ۵۱

اثرات آمفتامین روی سیستم اعصاب ۵۲

اثر آمفتامین روی خستگی و خواب ۵۴

اثرات قلبی عروقی آمفتامین ۵۶

اثرات گوارشی ۵۷

اثر روی چاقی و اشتها ۵۷

تاثیر آمفتامین روی رفتار جنسی ۵۹

درمان مسمومیت با آمفتامین ۶۲

استعمال آمفتامین در ورزش ۶۳

کوکائین Cocaine ۶۷

تاریخچه کوکائین ۶۷

منبع کوکائین ۶۹

اثرات کوکائین ۶۹

جذب و دفع کوکائین ۷۴

۷۴	اشکال دارویی کوکائین
۷۵	سوء مصرف کوکائین
۸۰	خطرات و عوارض استعمال کوکائین
۸۳	استعمال کوکائین در ورزش
۸۶	درمان مسمومیت با کوکائین
۸۸	افدرین Ephedrine
۸۹	اشکال دارویی و اسامی تجارتي افدرین
۸۹	موارد استعمال طبي افدرین
۹۰	استعمال افدرین در ورزش
۹۳	عوارض افدرین

فصل چهارم ۹۵

۹۵	هورمون‌ها در دوپینگ
۹۵	هورمون‌های پپتیدی
۹۶	ترکیباتی که فقط در مردان ممنوع است
۹۷	هورمون رشد
۹۸	اثرات هورمون رشد
۹۹	ترشح هورمون رشد

- ۱۰۲..... موارد مصرف و عوارض جانبی
- ۱۰۳..... استعمال هورمون رشد در ورزش
- ۱۰۴..... اریتروپویتین (EPO)
- ۱۰۶..... طرز مصرف EPO
- ۱۰۶..... آیا EPO را می توان با آزمایش شناسایی کرد؟
- ۱۰۷..... انسولین
- ۱۰۸..... مصرف انسولین در ورزش
- ۱۰۸..... ماری جوانا
- ۱۱۱..... اثرات عصبی
- ۱۱۳..... اثرات روانی
- ۱۱۴..... اثرات قلبی عروقی
- ۱۱۵..... سیستم ایمنی
- ۱۱۵..... اثرات دیگر
- ۱۱۶..... جذب، متابولیسم و دفع
- ۱۱۹..... استعمال ماری جوانا در ورزش
- ۱۲۳..... سوالها و فرضیه های هورمون ها و ماری جوانا

فصل پنجم ۱۲۴

- ۱۲۴..... آزمایش و کنترل دوپینگ

- ۱۲۴..... آزمایش دوپینگ
- ۱۲۵..... کنترل دوپینگ
- ۱۲۸..... کنترل دوپینگ در ایران
- ۱۲۹..... شیوه های کنترل دوپینگ
- ۱۳۶..... شوق قهرمانی و کسب سود اقتصادی
- ۱۳۸..... سودجویی برخی مربیان
- ۱۳۹..... کنجکاوی ورزشکاران
- ۱۴۲..... منابع

فصل اول

دوپینگ و تاریخچه آن

مقدمه

دوپینگ نوعی تقلب در ورزش است و هیچگونه جایگاه مثبتی در ورزش ندارد و به همین دلیل نیاز به ان هیچگونه الزامی نیست ولی در بعضی موارد دیده می شود که بعضی از ورزشکاران برای رسیدن به سکوی قهرمانی است به دوپینگ می زنند بدون آن که بدانند چه اثرات بدی بروی ان ها می گذارند به همین دلیل من این موضوع تحقیق و انتخاب کردم تا به این وسیله ورزشکاران را از اثرات مضر دوپینگ مطلع سازم به همین دلیل فکر می کنم یکی از نیازهای جامعه ورزشی داشتن اصلاحات لازم درباره این موضوع است پس آرزو می کنم که

توانسته باشم قدمی هر چند کوچک درین راه بسیار طولانی بود داشته باشم در هیمن راستا نظر شما را به سخنان (خوان آنتونیو هاما دانش) رئیس کمیته بین المللی المپیک جلب می کنم.

«دوپینگ نوعی تقلب است . دوپینگ خویشاوند مرگ است؛ مرگ فیزیولوژیکی است که در اثر تغییر دادن شدید و گاه غیر قابل برگشت فرایندهای طبیعی بدن از طریق دستکاریهای غیر عادلانه روی می دهد. مرگ فیزیولوژیکی است که در طی سالهای اخیر موارد تکان دهنده ای از آن مشاهده شده است. دوپینگ مرگ روحی و عقلی است، زیرا فرد موافقت می کند که تقلب کند و توانایی های خود را نادیده بگیرد، با توسل به دوپینگ ناتوانی و بی کفایتی خود را می پوشی می کند مافوق توان

و قدرت خویش باشد و نهایتاً دوپینگ مرگ اخلاقی است زیرا موجب می شود که فرد خاطی توانایی قوانین موجود در جوامع انسانی را زیر پا بگذارد»

همگام با پیشرفت سایر علوم، دنیای طب و دارو نیز دچار تغییر و تحولاتی می شود یک سری داروهای جدید وارد بازار گشته و یک سری داروها مصرفشان منسوخ می گردد. متأسفانه همواره یک عدد از این پیشرفتهای استفاده سوء می برند و در همین راستا، استعمال داروها نیروزا و محرک در ورزش یکی از مسائلی است که جوامع کنونی با آن روبرو هستند و از یک طرف دیگر، شوق شهرت طلبی عنوان پرستی مصرف اینگونه داروها را وسوسه کرده و بر آن دامنه می زند.

در طی چند سال گذشته، افزایش وسایل ارتباط جمعی، انواع روزنامه و ملات ورزشی و پزشکی و چاپ و انتشارات کتاب در زمینه های مختلف ورزشی موجب شده که اطلاعات ورزشکاران در مورد نحوه تغذیه، صدمات ورزشی و انواع مختلف داروهای غیرمجازی که در ورزش مصرف می شوند افزایش یابد. ولی با وجود فزونی الاعات در این زمینه، به همان شدت نیز بر مصرف این داروها افزوده می شود و جالب اینجاست که هر چه ورزشکاران را از این مسئله بیشتر منع کنی بیشتر کنجکاو شده و خطر استعمال دارو بالا می رود.

مردم عادی و تماشاگرانی که به ورزشگاه و استادیوم ورزشی می آیند تا بیشترین احساسات و تشویق های خود را نثار قهرمان کنند هرگز از عمق و

اندازه رقابت سنگینی که در میدان ورزشی جریان دارد آگاه نیستند. آنچه که در صفحه رقابت ورزشی می گذرد هیچ چیزی کمتری از یک جنگ واقعی و تمام عیار ندارد. وقتی که چند سانتیمتر، چند کیلو، چند گرم و چند ثانیه اختلاف می تواند یکی را قهرمان و دیگری را مغلوب، یکی را به اوج و دیگری را به حضيض برساند اینجاست که معلوم می شود چرا شعار «پیروزی به هر قیمت» هدف ورزشکاران قرار می گیرد و مصرف انواع داروهای زیان بخش و مهلک رواج می یابد. این موضوع بدیهی است که هر ورزشکاری الزاما قهرمان نیست ولی چون امروزه فقط قهرمان را تحویل می گیرند و برای آنها ارزش قائل می شوند و نه بازندگان را، لذا به هر قیمتی که شده سعی در قهرمان شدن دارند و قیمتی که برخی ورزشکاران به شوق قهرمان شدن

می پردازند، بسیار گران است و چه بسا جان خود را نیز در این راه از دست می دهند. به نمونه هایی از این ورزشکاران در صفحات آینده اشاره خواهد شد. ورزشکار از خود می پرسد: از دارو استفاده کنم و به مدال برسم یا اینکه منصب باشم و نفر آخر شوم؟ این یک سوالی است کاملا شخصی و اگر هدف کسب مدال طلا باشد پاسخ به آن انتخاب بین مرگ و زندگی است.

جوانی که تمام نیروی فکری، روحی و جسمی خود را روی یک رشته ورزشی سرمایه گذاری کرده و نهایت آرزویش کسب یک مدال قهرمانی است و در عین حال هم می بیند که اگر فقط چند کیلو اضافه تر، چند سانتیمتر بلند تر و مصرف قرص و آمپول به خود راه نخواهد داد. چنین تردیدی را

تنها یک شخصیت بارز، اراده قوی و اندیشه ای پربار می تواند رقم بزند و متاسفانه اینها را در دنیای حرفه ایها و نیمه حرفه ایهای امروزی به مفت نمی خرند! وقتی که ورزشکار می بند فرد قرمان از چه احترامی برخوردار است، چه امتیازات مادی در انتظار اوست و از طرف دیگر منع ورزشکار از استعمال غیرمجاز داروها و در نتیجه تحریک حس کنجکاوی در آنان و چشیدن مزه «احساس قدرت» وی را به سوی استفاده نابجای انواع داروها و دوپینگ سوق می دهد و پیشگیری از چنین امری تقریباً محال است.

کمیته بین المللی المپیک ویا مقامات و ترتیب دهندگان بازیها و مسابقات هر چه می خواهند بگویند هر کاری می خواهند بکنند قدر مسلم این است که روز به روز بر مصرف انواع مختلف داروها با ترکیبات استروئیدی آنابولیک، کوکائین،

آمفتامین و سایر داروهایی که در بیش از صدها نوع قرص و آمپول ساخته می شوند افزوده خواهد شد.

بدنی ترتیب اندیشه های پاک کسانی که در سه قرن قبل از میلاد مسیح بازیهای المپیک را پایه گذاری کردند، اکنون جلوه خود را از دست داده است. قهرمانانی که قرار بود نمایندگان ملتها باشند و بر پایه دوستی و صلح و صفا و رقابت کنند اکنون به دستور مقامات کشورهای خود به انواع شیوه های پسندیده و ناپسند متوسل می شوند تا بر سکوی قهرمانی بایستند و اهداف سیاسی دولتها را جامه عمل بپوشانند و در این راه جان هود را نیز می بازند. بنابراین داروهای مخدر و محرک نه تنها جان قهرمانان بلکه هدف و نفس عمل و بالا بردن سطح فکر خویش جلوی این اهداف را سد کرده و ابهت

و صفا و صمیمیت اخلاقی از دست رفته ورزش را
به جای اول خود بازگردانند.

تاریخچه

اینکه استعمال مواد غیر مجاز جهت بالا بردن
کارایی ورزشی دقیقا از چه تاریخی رواج یافته است
مشخص نیست ولی قابل تصور است که از همان
زمانی که اولین رقابت ورزشی و مسابقه برگزار
گردید هر کدام از ورزشکاران قصد داشته اند بطرق
مختلف نیرو و قدرت خویش را برای غلبه بر حریف
افزایش دهند. تاریخچه مصرف داروهای ممنوعه در
المپیک تقریبا به همان قدمت المپیک های جدید
است و واژه «دوپینگ» حدود ۱۰۰ سال است که در
بین ورزشکاران مرسوم گشته است ولی گزارشات
موجود حاکی از آن است که در امستردام هلند در
جریان یک مسابقه شنا در ۱۸۶۵ توماس هیکس

امریکائی، برنده دوماراتن، در سنت لئیز از معجون محرک و نشئه اور استریکنین و کنیاک کمک گرفت.

دوپینگ در سال ۱۹۱۰ برای اولین بار جنبه آزمایشی و قانونی پیدا کرد در ان زمان طی آزمایشاتی وجود دسته ای از مواد شیمیایی با ساخ تمان آلکالوئیدی در بزاق یک سب مسابقه ای ثابت شد.

گزارشات موجد حاکی از ان است که در جریان یک مسابقه دوچرخه سواری در سال ۱۸۶۹ در هلند ورزشکاران از دار وهای نیروزا کمک گرفته بوده اند و اولین مورد مرگ ناشی از دوپینگ در سال ۱۸۸۶ در یک مسابقه محلی دوچرخه سواری بوده که ورزشکار جهت افزایش توانایی کارآیی و تحمل

خویش به مقدار زیادی از یک ماده شیمیایی به نام تری متیل استفاده کرده بود.

اولین گزارش در مورد استفاده وسیع ورزشکاران از استروئیدهای آنابولیک در اواخر دهه ۱۹۵۰ و اوایل دهه ۱۹۶۰ انتشار یافت و نخستین المپیکی که در آن استعمال مواد آنابولیزان گزارش شد المپیک توکیو ۱۹۶۴ بود. ولی باز هم نمی توان زمان استعمال اینگونه داروها را به آن دهه نسبت داد و مسلماً کسانی بوده اند که قبل از آن از داروهای غیرمجاز استفاده نموده اند بدون اینکه کسی اطلاعی از آن دسته باشد. داروهای محرک اعصاب بخصوص آمفتامین در سال ۱۹۳۶ وارد دنیای طب گردید و سوء استفاده از آن آغاز شد به ویژه در جنگ جهانی دوم در میان سربازان ارتش مصرف بالایی داشت و نخستین مورد استفاده از داروهای محرک اعصاب

در ورزش در المپیک زمستانی ۱۹۵۴ اسلو بوده است. چندین ورزشکار از جمله کورت انمار جنسن در المپیک تابستانی ۱۹۶۰ رم- ایتالیا به علت استعمال آمفتامین جان خود را از دست داده اند.

یکی از موارد استفاده داروهای محرک برای مقاصد غیرورزشی مصرف آنها در جنگ جهانی دوم توسط سربازان آلمانی بود و در این میان داروهای محرک اعصاب بویژه آمفتامین ها بیش از سایر داروها مصرف داشت زیرا از یک طرف تحمل سربازان را بالا می برده و آنان مسافتهای طولانی طی می کردند بدون اینکه احساس خستگی نمایند و از طرف دیگر احتمالاً توانایی این داروها در اینجا رفتارهای تهاجمی و خشن نیز مدنظر بوده است.

در اوایل آوریل ۱۹۸۷ بریژیت درسل چهره درخشان دو و میدانی المان غربی به درد شدیدی در ناحیه پشت مبتلا شد و تلاش پزشکان در درمان وی به نتیجه ای نرسید و در سل در دهم آوریک ۱۹۸۷ در حالیکه فقط ۲۶ سال داشت درگذشت و مدتی بعد در سپتامبر همان سال معلوم شد که بریژیت در حدود ۱۰۰ نوع دارو می خورده و تزریق می کرده اتس تا مدال طلای المپیک ۱۹۸۸ سوال را به چنگ آورد.

مرگ یک وزنه بردار در سال ۱۹۸۶ به علت سرطان کبد ناشی از استفاده مکرر از استروئیدهای آنابولیک و سلب مدال طلای «بن جانسون» دونده کانادایی در المپیک ۱۹۸۸ سئول به خاطر استعمال داروی وینسترویل و دهها و صدها گزارش دیگر حاکی از عمق فاجعه است.